

Т.С. КУЧИНСЬКА,

викладач факультету лінгвістики

Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського»

**ПРОГРАМИ ПОДВІЙНИХ ДИПЛОМІВ – СПІВПРАЦЯ ТЕХНІЧНИХ
НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ І ПОЛЬЩІ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ**

Програми подвійних дипломів сприяють поглибленню співпраці між ВНЗ-партнерами, закладають основи довгострокового співробітництва, ведуть до пошуку шляхів підвищення якості освіти, прозорості навчальних планів та уніфікації програми підготовки студентів. Вони підвищують конкурентоспроможність випускників вишів на міжнародному ринку праці.

Розробка спільних освітніх програм і формування спільних підходів щодо змісту навчання та вимоги до компетентностей студентів у межах рівнів вищої освіти є важливою частиною міжнародної діяльності ВНЗ.

За результатами аналітичного огляду літератури, веб-сторінок закордонних вишів, доповідей та наукових статей виявлено відсутність єдиних засад до впровадження міжнародних спільних програм навчання, таких як програми подвійного диплому та двох дипломів. **При розробці важливо розуміти принципову різницю між програмою «подвійного диплому» та «двох дипломів».** Згідно із публікацією у «Joint and Double Degree Programs in the Global Context: Report on an International Survey» підготовлений Daniel Obst, Matthias Kuder, and Clare Banks [1] під програмою «подвійного диплому» слід розуміти, що «по закінченню навчальної програми, студенти отримують *єдиний сертифікат/диплом*, виданий і підписаний спільно всіма установами, що задіяні у програмі», а за програмою «двох дипломів», «по закінченню навчальної програми, студенти отримують *сертифікати/дипломи*, що видаються окремо кожної установою, що бере участь в програмі».

За результатами досвіду КПІ ім. Ігоря Сікорського нижче представлені основні питання, на які партнерам слід звернути увагу під час створення програми подвійного диплому.

1. Першим етапом, який підтверджує наміри партнерів про створення програми двох дипломів, може виступити підписання Меморандуму про взаєморозуміння.

2. Визначення **мети та концепції** (передбачається одно-або двосторонній обмін). Необхідно розкрити необхідність та унікальність створення даної програми.

Перш ніж укласти договір про програму двох дипломів, необхідно проаналізувати потреби вишів, у підготовці фахівців за тією спеціальністю, як з точки зору інтересів студентів, так і потреб ринку.

3. Визначення **освітньо-кваліфікаційного рівня** (бакалавр / магістр), на якому планується створення програми.

4. Визначення **напрямку / спеціальності** створюваної програми (які напрями / спеціальності охоплені у програмі). Також договір повинен містити точну назву програми подвійного диплому.

5. ВНЗ-партнери мають **узгодити спільну програму**, в якій будуть зазначені дисципліни/курси, що відповідають один одному, і які вивчаються додатково для забезпечення оволодіння певними компетенціями, а також питання, що стосуються забезпечення якості підготовки. Як додаток до договору може виступити опис програми підготовки бакалаврів / магістрів з переліком дисциплін / курсів, кредитів, мови викладання, системи оцінювання результатів навчання і інше (визнання термінів навчання і результатів іспитів, зданих в вишах-партнерах; впровадження європейської системи трансферу кредитів одиниць (ECTS)).

Процедура та порядок узгодження програм подвійного диплому, періодів навчання за кордоном можуть відрізнятися навіть для одного й

того ж ВНЗ, що має угоди про програми подвійного диплому із різними закордонними ВНЗ.

6. Узгодження **періоду мобільності** як для студентів (перший курс або другий курс для магістрів) так і для викладачів. Необхідно визначитися із моделлю програми. У цьому зв'язку всі моделі подвійного диплому вимагають найсуворішого контролю за розробкою та впровадженням навчального плану, а також безперервного і динамічного оперативного співробітництва. Більш того, найчастіше студенти проводять більшу частину часу не в рідному ВНЗ, а приймаючому, що тягне за собою зовсім інші вимоги до таких студентів.

7. Встановлення процедури **подачі документів** (строки подання документів, анкета-заява, рекомендації, мотиваційні листи, співбесіда, вступний іспит, кількість квот тощо) та **критерії відбору студентів**. Наприклад, загальні та спеціальні вимоги до компетенції студентів (потрібна базова освіта, рівень володіння іноземною мовою, досвід роботи або стажування). Слід вирішити, чи стосуються всі критерії відбору всіх студентів, або ж критерії будуть варіюватися, залежно від окремого факультету.

8. У договорі обумовлюються питання, що стосуються **фінансових моментів**:

- ✓ звільнення від оплати за навчання для учасників програми;
- ✓ надання стипендії від приймаючої сторони або фонду;
- ✓ уточнення витрат, які понесуть учасники програми (медичне страхування, реєстраційний внесок та інше).

Для проекту може виявитися корисним складання річного графіка, де були б вказані, терміни набору студентів, подачі клопотань на отримання студентам стипендій тощо.

Було б доцільно зазначити в договорі відповідальну особу як за академічне наповнення так/або за адміністративну роботу.

9. Врегулювати **процедуру написання** (її обсяг, керівництво та оцінка) та проведення **захисту** бакалаврської / магістерської **роботи** (екзаменаційна комісія закордонного університету приїжджає на захист до базового університету студента або захист відбувається двічі (у базовому та у приймаючому університеті)).

10. **Процедура розірвання договору** (наприклад, на яких умовах, за якими термінами і як будуть захищатися права студента) та законодавство якої країни буде застосовуватися у випадку розбіжностей.

11. Визначення **документів**, що видаються по **закінченню програми** двома закладами (диплом/сертифікат бакалавра напряму підготовки «...» / магістра спеціальності «...»).

Також є рекомендації інтегрувати програми подвійного диплому у міждержавне рішення про взаємне визнання дипломів (магістра, доктора філософії) університетів-учасників програми подвійного диплому. Та програми європейської комісії (Erasmus+ та інші) вважати пріоритетними для учасників програм подвійного диплому.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Obst, D., Kuder, M., & Banks, C. (2011). *Joint and double degree programs in the global context: Report on an international survey*. Institute of International Education.